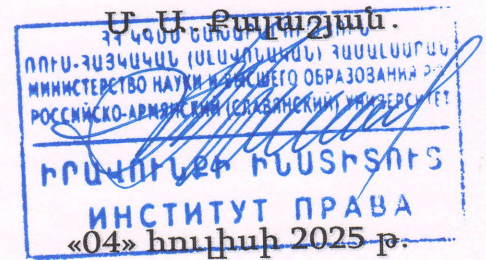


ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝

Իրավունքի Ինստիտուտի տնօրեն



Ինստիտուտ՝ Իրավունքի

Ամբիոն՝ քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության

Հեղինակ՝ Հովհաննիսյան Ա. Ա.

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ «Դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները»

Մագիստրոս կրթական ծրագիր՝ 042101.04.7

«քրեական իրավունք և դատավարություն»

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.7

Դասընթացի անոտացիա

Դատաբժշկական փորձաքննությունը քրեական դատավարության մեջ հանդիսանում է ապացուցման կարևորագույն միջոցներից մեկը, որն ունի ինչպես մեթոդաբանական, այնպես էլ իրավական առանձնահատկություններ: Դասընթացի շրջանակում ուսանողները կուսումնասիրեն փորձաքննության նշանակման հիմքերը, անցկացման կարգը, փորձագետի իրավասությունները և եզրակացության գնահատման չափանիշները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և միջազգային ստանդարտների համատեքստում:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Նպատակ՝

Ուսանողներին ծանոթացնել դատաբժշկական փորձաքննության նշանակման, անցկացման և արդյունքների գնահատման պրոցեսի իրավական և մասնագիտական հիմքերին:

Խնդիրներ՝

- Ուսումնասիրել փորձաքննության դատավարական կարգավիճակը
- Հասկանալ փորձագետի իրավասություններն ու պատասխանատվությունը
- Բացահայտել փորձաքննության եզրակացության արժեքավորման չափանիշները
- Ձևավորել հմտություններ՝ միջնորդություն ներկայացնելու, հարցեր ձևակերպելու և եզրակացություն վերլուծելու ոլորտում
- Ուսումնասիրել մասնագիտական սխալների և անթույլատրելի եզրակացությունների հիմքերը

Դասընթացի օբյեկտը և առարկան

- **Օբյեկտ՝** Քրեադատավարական գործունեության մասնագիտական ապահովում
- **Առարկա՝** Դատաբժշկական փորձաքննության նշանակման և գնահատման պրոցեսը

Մուտքային պահանջներ

Բակալավրիատի շրջանակում քրեական դատավարության և ապացույցների տեսության հիմքերի իմացություն:

Ձեռք բերվող գիտելիքներ և կարողություններ

Գիտելիքներ`

- Դատաբժշկական փորձաքննության տեսակները և կարգավորումները
- ՀՀ ՔԴՕ համապատասխան հոդվածներ փորձաքննության վերաբերյալ
- ՄԻԵԴ պրակտիկա` փորձաքննության իրավունքների վերաբերյալ

Հմտություններ`

- Միջնորդության ձևակերպում փորձաքննություն նշանակելու նպատակով
- Հարցերի ձևակերպում փորձագետին
- Եզրակացության իրավական գնահատում

Կարողություններ`

- Դատական պրակտիկայի կիրառում ապացուցման գործընթացում
- Որոշումների հիմնավորում փորձաքննության արդյունքների հիման վրա

Դասավանդման մեթոդներ

Լեկցիաներ, գործնական վարժանքներ, սեմինարներ, իրավական փաստաթղթերի մշակում, դատական որոշումների վերլուծություն

Դասընթացի տեղը ուսումնական ծրագրում

Դասընթացը ընդգրկված է մագիստրոսական ծրագրի քրեական իրավունք և դատավարություն մասնագիտական կամ ընտրովի բաղադրիչում` 2 կրեդիտ ծավալով:

Նախատեսված է ուսումնասիրման 2-րդ ուսումնական կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակներ

Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	Ամբողջը, ակ. ժամ.	Բաշխումը ըստ կիսամյակների					
		1 Կիս.	2 Կիս.	3 Կիս.	4 կիս.	5 Կիս.	6 Կիս.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Ըստ կիսամյակի ընդհանուր դասընթացի ուսուցման ծանրաբեռնվածությունը	72	72					
1.1. Լսարանային պարապմունքներ:	32	32					
1.1.1. Դասախոսություններ	16	16					
1.1.2. Սեմինարներ	16	16					
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք	40	40					
Ստուգաք							

1.1. Դասընթացի թեմատիկ պլան

Դասընթացի բաժինները և թեմաները	Ընդհանուր (ակ. ժամ)	Դասախոսություններ (ակ. ժամ)	Սեմինար (ակ. ժամ)	Պարապմունքների այլ տեսակներ (ակ. ժամ)
Թեմա 1. Դատաբժշկական փորձաքննության յարանական հիմքերը	7	1	1	4
Թեմա 2. Դատաբժշկական փորձաքննության տեսակները	7	1	1	4
Թեմա 3 Դատավարական կարգավորումները	7	1	1	4
4 Փորձագետի կարգավիճակը	7	1	1	4
Թեմա 5 Հարցերի ձևակերպում և նշանակման հիմքեր	7	1	1	4
Թեմա 6 Փորձաքննության անցկացման կարգ	7	1	1	4

Թեմա 7 Եզրակացության գնահատում	7	2	2	4
Թեմա 8 Դատական պրակտիկա	7	2	2	4
9 Սխալ եզրակացության հետևանքները	7	2	2	4
Թեմա 10 Ամփոփում և ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում	9	2	2	4
Ընդամենը	72	16	16	40

Դասընթացի թեմատիկ պլան

Թեմա 1 Դատաբժշկական փորձաքննության հիմքերը

Մասնագիտական փորձաքննության հասկացություն, սկզբունքներ

Թեմա 2 Դատաբժշկական փորձաքննության տեսակները

Արտաքին գնություն, մարմնի վնասվածք, մահվան պատճառ

Թեմա 3 Դատավարական կարգավորումները

ՀՀ ՔԴՕ պահանջներ, միջնորդության կարգ, ժամկետներ

Թեմա 4 Փորձագետի կարգավիճակը

Իրավասություններ, անկողմնակալություն, փորձագետի բացառում

Թեմա 5 Հարցերի ձևակերպում և նշանակման հիմքեր

Միջնորդության կառուցվածք, օրենքով սահմանված հարցեր

Թեմա 6 Փորձաքննության անցկացման կարգ

Նմուշների վերցում, մեթոդաբանական պահանջներ

Թեմա 7 Եզրակացության գնահատում

Պատշաճություն, հիմնավորվածություն, քննիչի/դատավորի դիրքորոշում

Թեմա 8 Դատական պրակտիկա

ՀՀ և ՄԻԵԴ գործերով խնդիրների վերլուծություն

Թեմա 9 Սխալ եզրակացության հետևանքները

Անթույլատրելի ապացույցներ, պաշտպանական գործիքակազմ
Թեմա 10 Ամփոփում և ինքնուրույն աշխատանքների ներկայացում
Քննություն, դեպքերի քննարկում, փաստաթղթերի գնահատում

Դասընթացի ապահովվածությունը գրականությամբ

Նորմատիվ աղբյուրներ`

- ՀՀ Քրեական դատավարության օրենսգիրք
- ՀՀ Քրեական օրենսգիրք
- ՀՀ «Փորձագիտական գործունեության մասին» օրենք
- Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիա
- ՀՀ արդարադատության նախարարության 2021 թ. փորձագիտական կարգավորումների կարգադրություններ
- ՄԻԵԴ որոշումներ` ապացուցման և փորձաքննության իրավունքի խախտումների վերաբերյալ

Հիմնական գրականություն`

- Մարգարյան Հ. «Դատաբժշկական փորձաքննության կազմակերպման և իրականացման հարցեր», Երևան, 2022
- Մինասյան Ա. «Դատաբժշկական փորձաքննության մեթոդաբանություն», ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2021
- Շահինյան Է. «Քրեական գործերով փորձաքննության կարգավորումներն ու խնդիրները», Երևան, 2020
- Սմիռնով Ա.Վ. «Судебная экспертиза в уголовном процессе», Москва, 2021
- Խաչատրյան Ս. «Փորձագետի եզրակացության գնահատման քրեադատավարական չափանիշները», 2023

Լրացուցիչ աղբյուրներ`

- ՀՀ վերաքննիչ և վճռաբեկ դատարանների դատական ակտերի ժողովածուներ (փորձաքննության նշանակման իրավաչափություն)
- ՄԻԵԴ նախադեպային գործեր` *İzci v. Turkey, Y v. Slovenia, Jalloh v. Germany*
- Դասախոսական սլայդներ և գործնական վարժությունների փաթեթ (դասընթացավարի կողմից տրամադրվող)
- Տեխնիկական ձեռնարկներ դատաբժշկական փորձագետների համար` ՀՀ արդարադատության նախարարության փորձագիտական կենտրոնի հրապարակումներ

